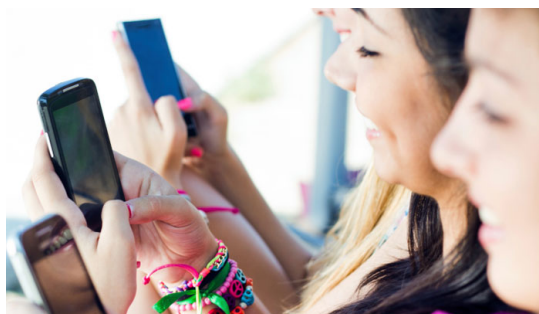


Deťom treba internet radikálne obmedziť

Matej Gavlák

25. mája 2022 ✚ *Spoločnosť*

Dnes sa vo všeobecnosti berie ako akási moderná „cnosť“, ak deti vedia šikovne narábať s mobilom a počítačom. Niektoré deti robia rôzne fotografie a momentky, iné vytvárajú rôzne prapodivné programy, zatiaľ čo ďalšie sa len ticho hrajú – a nepokúšajú... Po nechcenom vypočutí niekoľkých súkromných rozhovorov sa mi však zdá, že android a notebook v rukách detí je pre ne skôr veľmi zlý pán, než dobrý sluha.



Zdroj: clamorworld.com

Narodeninová oslava

Bolo to už pred niekoľkými rokmi, keď som sa ako vysokoškolák viezol vlakom z internátu na víkend domov. Vagón bol tradične preplnený a tak sa každý tisol, kde len mohol. Takto som stál hneď vedľa dvoch sediacich žien, pričom jedna z nich bola viditeľne zúfalá a tej druhej rozprávala o problémoch, ktoré doma zažívajú.

Pani sa sťažovala, že ich nástročný syn sa nevie odtrhnúť od počítača. *„Príde zo školy, zhodí zo seba veci a do hlbokej noci sedí len za tou obrazovkou,”* nariekala. Takto to šlo deň za dňom už dlhší čas, ale úplný vrchol nastal len pár dní pred spomínaním rozhovorom. Mladík mal totiž narodeniny a mama sa ho rozhodla prekvapiť nečakanou oslavou.

Žena hovorila, že s chlapcom to už bolo také zlé, že ani počas vlastnej narodeninovej oslavy za účasti pozvaných kamarátov by jej syn nebol schopný odtrhnúť oči od obrazovky či už počítača, alebo aspoň mobilu. A tak mu urobili oslavu na chate, kde nebol zavedený internet. Čo sa udialo potom, si však nevedela predstaviť ani v tom najhoršom sne.

Chata sa postupne zaplnila šantiacimi deťmi. Na drevenom stole bola veľká vyzdobená torta a kade-tade po miestnosti boli rozvešané farebné balóniky. Chýbal už len jeden človečik – samotný oslávenec. *„Keď zistil, že na tej chate nie je zavedený internet, tak sa rozzúrila a kričal po mne, že nikam nejde,”* nariekala matka. Najprv sa pokúšala chlapca presvedčať, že však tam má kamarátov zo školy, aj susedov a rodinu, ujev, tety a že všetci na neho už čakajú, ale chlapec matku jednoducho ignoroval s tým, že nikam nejde a ďalej zísal do obrazovky počítača. Nepomohlo ani uistenie, že tam nemusí byť dlho. Na to rozhorčená mama – otec s nimi asi nežil, ak som to z kontextu správne pochopil – schytila syna za ruku a

začala ho ťahať. „Predstav si,“ hovorila známej, „tak sa chytil za zárubňu, že s ním nešlo ani pohnúť. Ťahala som ho nejakú chvíľu, ale nedalo sa nič robiť.“

Oslava sa teda napokon skončila veľmi rýchlo. Narodeninový oslávenec sa na svojich čakajúcich kamarátov a príbuzných neprišiel ani len pozrieť – celý čas sedel za počítačom. Mama sa musela so zaslzenými očami všetkým ospravedlňovať a po krátkom posezení sa všetci rozišli do svojich domovov.

Bežný deň na slovenskej ZŠ

Pred niekoľkými mesiacmi som si na ulici v Bratislave čírou náhodou opäť vypočul podobný príbeh. Otec sa sťažoval matke, že ich syn nevie odtrhnúť oči od počítača. Bol to zjavne veľmi podobný prípad, ako ten predchádzajúci – muž spomínal, že chlapec príde domov zo školy, zavrie sa do izby, a kým pred polnocou nejde spať, pozerá do žiarivej obrazovky. „Keby robil aspoň niečo poriadne na tom počítači,“ hovoril muž rozhorčene, „bolo by to aspoň pol biedy. Ale on celý ten čas len pozerá hlúpe videá na youtube a kadejaké prisprosté obrázky, na ktorých sa smeje. A takto je to každý deň!“

Aj žena bola z toho viditeľne znepokojená a hovorila, že možno budú musieť dať syna niekam na liečenie, lebo sa s ním už asi nedá nič iné robiť. „Dovrší 18 rokov,“ odvetil otec „a pôjde makať. Nech si na seba zarába, nech vie, čo je to život. Potom už nebude mať čas na hlúposti. A keď si nezarobí, bude hladovať. To ho naučí – na počítač si ani nespomenie.“

Podobne sa mi raz sťažovala aj jedna mladá učiteľka na základnej škole. „Do nejakej šiestej triedy to je v pohode,“ hovorila, „ale 7., 8., 9. ročníky sú čistá katastrofa: deti si skrátka vyberajú mobily cez hodinu a hrajú sa s nimi. Nielenže nedávajú pozor, ale už niekoľkokrát sa stalo, že natočili učiteľa a video potom zavesili na internet. Jednému môžete zhabať mobil; ale štrnástim?“

Len odobratie nestačí

Zdá sa teda, že veľa detí má podobné problémy bez toho, žeby si to ich rodičia vôbec uvedomovali. Portál *The Atlantic* píše o jednom výskume:

„Títo mladí ľudia, narodení v rokoch 1995 až 2012, zvyčajne trávia každý bdely čas so svojimi telefónmi: jedno dievča, s ktorým urobila (psychologička) rozhovor, povedalo, že väčšinu leta strávila sama vo svojej izbe len so svojím telefónom. Presne taká je jej generácia. „Nemali sme na výber poznať žiadny život bez iPadov alebo iPhonov. Myslím, že máme naše telefóny radšej ako skutočných ľudí.“¹

Problémom pritom nie je len bežný „odobrený“ internetový obsah, ale aj fakt, že nástroční s najväčšou pravdepodobnosťou navštevujú aj pornografické, či iné „grafické“ stránky, o ktorých ich rodičia nič netušia. Nasávajú tak do seba doslova perverzitu a zvrátenosť, ktoré sa časom v ich správaní môžu začať prejavovať. Vo všeobecnosti sa kvôli týmto skutočnostiam odporúča mať len jeden počítač, ktorý môžu deti používať, a ten by mal byť na viditeľnom mieste, kde by sa nemohli skrýť. Počítač by mal byť tiež pravidelne kontrolovaný.

Toto opatrenie by však bolo neúčinné, keby si deti mohli ponechávať mobily s internetom. Preto niektorí autori odporúčajú dať dieťaťu len taký mobilný telefón, ktorý surfovanie po internete neumožňuje. Je dosť možné, žeby začalo nosiť aj lepšie známky zo školy...

Iste, pôjde o tvrdý boj, lebo deti skôr či neskôr spozorujú u svojich rovesníkov, že im ich rodičia akosi dovoľujú viac. Ale je možné, že aj v tomto prípade sa všetko napokon vráti ako bumerang: v dobrom – ak boli deti chránené, alebo v zlom – ak sa o ich duševné zdravie nezaujímal ich rodičia dostatočne. Autorka Gracy Olmsteadová na konzervatívom portáli *The Federalist* zároveň radí:

„... rodičia a učitelia musia urobiť viac, než len odoberať zariadenia. Musia tieto zariadenia – a všetko, čo tieto zariadenia predstavujú – nahradiť niečím novým, krajším a naplňajúcim, než čokoľvek, čo by mohli mladí nájsť online. To sa bude líšiť od dieťaťa k dieťaťu a od rodiny k rodine. Bude to vyžadovať kreativitu a čas a veľa pozornosti. Ale je to možné.

A myslím, že je dôležité si to zapamätať – to v konečnom dôsledku povedie k šťastiu detí.“²

Podľa Olmsteadovej treba odvádzať pozornosť detí od myšlienky, že sú „trestané“, či „obmedzované“ a, naopak, neustále im treba prezentovať, že im ich rodičia nahrádzajú niečo menej dobré až škodlivé niečím lepším, čo ich naplní radosťou.

Skrátka: deťom sa treba skutočne venovať, nech je to akokoľvek náročné, či unavujúce. No napokon to prinesie očakávané ovocie – a zväčša vtedy, keď to ich rodičia budú najviac potrebovať.

¹<https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2017/09/has-the-smartphone-destroyed-a-generation/534198/>

²<https://thefederalist.com/2017/08/09/parents-need-get-serious-saving-next-generation-internet-addiction/>

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/detom-treba-internet-radikalne-obmedzit/>